

Skandinaviens Stjerne.

Organ for de Sidste-Dages Hellige.

Sandheden, Kundskaben, Dyden og Troen ere forenede.

Nr. 2.

Den 15de Oktober 1889.

39te Aargang.

Menneskeslægtens Oprindelse.*)

(Oversat fra Nordstjernen.)

„Dg Gud sagde: Iader os gjøre et Menneske i vort Billede, efter vor Billelse; og de skulle regjere over Havets Fiske, og over Himmelenes Fugle, og over Fæet, og over al Jorden, og over alle Orme, som krybe paa Jorden. Dg Gud stabte Mennesket i sit Billede; Mand og Kvinde stabte han dem. Dg Gud velsignede dem, og Gud sagde til dem: vorder frugtbare og mangfoldige, og opfylder Jorden.“ (1 Mose. 1, 26—28.)

Disse Skriftsteder give os en Skildring af Skabelsens sidste Stadier: Menneskets Skabelse. For vi gaa videre, ville vi dog her bemærke, at Moses beskriver Skabelsen i et populært og ikke i et videnskabeligt Sprog. Derfor som han havde skrevet i et videnskabeligt Sprog, saa vilde Beskrivelsen have forfejlet sin Hensigt, at være et Mittel til Menneskeslægtens Belsignelse. Paa Verdens daværende Udviklingstrin vilde en videnskabelig Skildring have været ligejaa ufattelig, som et Foredrag over

den elektriske Telegraf vilde være for Urindvaanerne paa Sydhavsøerne . . . Men Skabelsen er beskrevet, som om den var iagttaget af et Hjenvidne.

Det maa ligeledes bemærkes, at denne Beskrivelse er gjort, blot med et moralsk Maal for Øje, nemlig, at fremstille Gud i Forbindelse med Menneskets Historie, og af den Grund hersker der en Hjon Orden i dens Komposition, endstjont der i Sproget og Stilen findes enkelte smaa Ufuldkommenheder. Desuagtet findes der ikke Noget i Mose Beskrivelse, som kommer i Strid med anerkjendte videnskabelige Kjendsgjerninger. Der findes vistnok visse videnskabelige Theorier, som komme i Strid med den bibelske Beskrivelse af Skabelsen, og visse Fortolkninger af den første Mose Bog har været stridende imod visse antagne videnskabelige Kjendsgjerninger,

*) Følgende Afhandling er et Udtag af et Værk, betitulet »Man in Genesis and in Geology» af Joseph B. Thompson, Doctor i Theologi, og blev udgivet i Nj York, 1875.

men, naar man sætter saadanne usikre Theorier til den ene Side og de urigtige Fortolkninger til den anden, saa finde vi, at Moyses Beskrivelse stemmer fuldkommen overens med Geologien. Under de to første Dage, gennemgik Grundstofferne en kemisk Forandring; den tredje Dag anthyder Planterigetets Fremkomst; — Uddunstningerne eksisterede endnu i høj Grad paa den Tid, og skulde saaledes Plantesystemet, — men paa den fjerde Dag blev den astronomiske Himmel først synlig i den Stilling, som den indtager til vor Jord; den femte og sjette Dag frembragte de forskjellige Dyrearter og tilsidst Mennesket.

Der er to eller tre Steder i Moyses Beskrivelse, som særdeles bør lægges Mærke til, efter som de vise den bibelske Beskrivelse at være i fuldkommen Overensstemmelse med Geologien som en Videnskab.

Vi læse i 1ste Moyses Bog, 1,20, følgende: „Og Gud sagde: Vandet udgave mangfoldigen af vrilmende Dyr, som have levende Sjæle; og Fugle, som skulle flyve over Jorden, imod Himmelens udstrakte Befæstnings Overdel“ og, i det næste Vers finde vi, at „Gud skabte de store Hvalfiske, og allehaande krybende Dyr, som Vandet udgav mangfoldigen efter sit Slags, og allehaande Fugle med Binger, efter sit Slags.“ Ordet „Hvalfiske“ eller Hvaler er mere udstrakt i sin Betydning, og indbefatter Krybdyr af enhver Art, saa som Krokodiler og Slanger, og ikke blot Fisk. Geologien lærer os, at Jordens første Frembringelser vare Dyr, som levede i Vandet og Vandplanter. Der var en lang Tidsperiode, som man med Rette kunde kalde en „Vandperiode“, der efterfulgtes af en amphibiisk Tidsperiode, under hvilken Krybdyr og Fugle vare de herskende Arter.

Dette stemmer fuldkommen overens med Moyses Beskrivelse. Man finder endnu i Bjergene mange Vidnesbyrd om utallige Vanddyr, og endogjaa om „flyvende Dyr“, baade Insekter, Fugle og flyvende Krybdyr, der alle maa have levet under hin Tidsperiode, og i dette finde vi en mærkelig Overensstemmelse med Moyses Beskrivelse. Enhver veed, at Urter og Græs maatte være tilstede, førend Dyrene bleve skabte, efter som Planteriget skaffer de allerførste Dyr deres Føde, og saaledes finde vi ogsaa at Moses underretter os om, at Planteriget var til, førend Dyrene bleve skabte.

Profesor Dana anfører to mærkværdige Overensstemmelser, som findes imellem Bibelens Beretning og geologiske Kjendsgjerninger, nemlig om Ljsets Fremkomst. Videnskaben har lært os, at Ljset fremkommer ved Friktion eller gjenfjædig Bevægelse af Atomer eller Molekyler,^{*)} som ere satte i Bevægelse. Grundstoffet forbliver mørkt og uden Liv, saa længe som det ikke er i Bevægelse. Den allerførste Virkning af at Molekylerne kom i Bevægelse var at frembringe Lys. Det første Skaberord: „Bliv Lys!“ var saaledes en Befaling til Grundstoffet at sætte sig i Bevægelse, og heri stemmer Bibelen fuldkommen overens med Videnskaben. Guds Aand svævede over Dybet — eller en Afgrund af evigt Mørke — og Ljset kom derved, som en Folge af Molekylernes Gnidning mod hverandre, til øjeblikkeligt at sprede sig gennem Verdensrummet. Solen, Maanen og Stjernerne maa dog have haft deres Pladser i Himmeltummet forinden Jorden blev dannet, efter som denne, i en lang Tidsperiode, var indhyllet i sine egen Dunstkræds af en

*) Yderst smaa Bestanddele af Grundstoffet.

nigjennemtrængelig Taage, og opvarmet af sin egen Hede, hvorfor heller ikke Solen, Maanen eller Stjernerne vare synlige. Den Gang Solen, for første Gang brød igjennem de tykke Skyer, som omgav Jorden, var det en Glædesdag for Verden, der staa som en af de herligste Epoker i dens Historie.

Derjom denne Beretning var begrundet paa blot menneskelig Beregning, saa vilde det have faldet mest naturligt, at jätte Solens Skabelse først, som den Kilde, hvorfra Lyset udstrommer. Begrebet om Lysets Fremkomst paa den første Dag, uafhængig af den straalende Sol, og jammes senere Afsløring, ved at Taagen og Skyerne bleve adspredte, er man først kommet til at forstaa, ved den senere Tids videnskabelige Granskninger, og det er saa langt fra de almindelige Begreber, som Menneskene gjorde sig i de ældste Tider, at vi ere nødte til at tilskrive denne aldeles rigtige Skildring, der findes i 1ste Mose Bog, en højere Oprindelse. Saaledes viser det sig, at det, som syntes at være en Uoverensstemmelse med Kjendsgjæninger, i Henseende til Solens Skabelse paa den fjerde Dag, bliver virkelig et af de stærkeste Beviser for Skabelses-Beretningens Sandhed.

Opmærksomheden henledes ogsaa paa den Orden, i hvilken Skabelsesværket gik for sig, ifølge den bibelske Beskrivelse. Det viser sig, at den maa være grundet paa et videnskabeligt Princip, efterjom det anerkjender en første stor skabende Kraft — en personlig Gud. For bedre at sammendrage alt, hvad der kan siges om dette Emne — den Uoverensstemmelse, der findes mellem den geologiske og den bibelske Skabelseshistorie — ville vi benytte Professor Arnolds Guhots Ord: „Det første Indtryk, som den videnskabelige Væsen modtager, er Beviset

om en Guddom, ikke blot i det første Vers af Beretningen og de efterfølgende bydende Skaber-Udtryk, men i hele Skabelsesværkets Folgerække. Der er saa meget deri, som den senere Tids Videnskab først har været i Stand til at forklare, at man maa opgive al Tanke om, at noget Menneske er Ophav til Beretningen om Skabelsen. Ved at bevise den at være sand, beviser Videnskaben den ogsaa at være guddommelig; thi hvem, uden Gud selv, kunde saa nøjagtigt beskrive Evighedens Hemmeligheder? Desuden kan den Orden, hvori den beskrives at have gaaet for sig, umuligt være opfundet af Mennesker, skjønt vi indromme, at Mennesket er modtageligt for guddommelige Indtryk. Man vilde ganske naturligt have sat Planteriget Skabelse senere end Solens, og derefter den øvrige levende Skabelse, efterjom Solen, i Særdeleshed, er saa nødvendig til Væxternes Udvikling, og de firjødgede Dyr vilde man have tænkt sig skabte paa den femte Dag, efterladende hele den sjette Dag til Mennesket, som det herligste af hele Skabelsesværket . . . Skabelsen bestaar, ifølge Bibelen, af to jævnlige Perioder. De tre første Dage skildre Jordens uorganiske Historie, og de tre sidste Dage derimod, skildre dens organiske Historie. Begge Perioder begynde med Lys; den første med et kosmisk*) Lys, og den senere med et Lys, der bestemmer Dage og Nætter paa Jorden, Begge Perioder slutte med en betydningsfuld Dag. Paa den tredje Dag gjorde Gud Skilsmisse mellem Vandet og det faste Land, og han saa, at det var godt. Derefter fulgte en Gjæring, som var helt forskjellig fra hvad der hidtil var udført, nemlig: Frembringelsen af Væxtriget

*) Kosmisk, er et udbredt uorganiseret Lys, i Modsetning til det Lys, der udstraaler fra Solen og andre lyjende himmellegemer.

eller Jndførelsen af et levende Rige. Siden, paa den sjette Dag, skabte Gud de firfødde Dyr og fandt „at Alt var saare godt;“ og som et andet, endnu vigtigere Bærk, aldeles nyt i sin Natur, skabte han Mennesket.

Denne Del af Skabelsen beskrives i 1 Mose 1, 26, og begynder saa at sige et nyt Kapitel i Skabelsens Historie, og indledes med et nyt Forord, saa at der, i Stedet for Udtrykket: „og Gud sagde“, eller „og Gud gjorde“, hvormed de foregaaende Handlinger fremstilles, her staar: „Vi ville gjøre et Menneske i vort Billede.“ Desuden var alt det øvrige Skabte, der havde organisk Liv, skabt hver „efter sit Slags“ — et Udtryk, der betegner de ulige Arter i Plante- og Dyre- riget.

Mennesket havde saaledes ikke Lighed med noget Andet af det, der fandtes i den organiserede Skabelse, men med Skaberen selv. „Vi ville gjøre Mennesket i vort Billede“ . . . . Saaledes finde vi Menneskets Lighed med Gud, i dets intellectuelle Konstitution, i dets moralske Styrke og Karakter, saa vel som i dets Herredømme over alt det Skabte. Mennesket er en tænkende personlig Sjæl og deri ligner det Skaberen. „Et Lidet gjorde Du ham (Mennesket) ringere end Elohim.“ — I vore Oversættelser staar der „Englene“, men det Udtryk, som David bruger, er virkelig Benævnelsen paa Gud selv. Ordet „Engle“ — som er anført i Hebræer-Brevet (2, 7.) — har de græske Oversættere sandsynligvis valgt paa Grund af Jødernes næsten overtroiske Frefrygt for Guds Navn. Salmistens Ytring angaaende Mennesket burde ordlydende oversættes saaledes: „Du gjorde det kun lidet ringere end Gud selv.“ (Salm. 8, 5.)

Hele den fysiske Skabelse var beredt

som en Platform til at sætte Mennesket paa, eller som et Tempel for dets Præst; og dets Lighed med Gud viser sig i den Magt, som det besidder over Naturen, paa Grund af sine overlegne Mandskræfter. Som den berømte Tholuck udtrykker sig: „Løven har sin Tand, Krokodilen sin haarde Beklædning, Fuglen sine Binger, Fisken sine Finner, men hvad er Menneskets Angrebsvaaben, og hvad tjener det, som et Skjold til Beskyttelse? — Det er Guds Mands Lys; derfor maa alt det Skabte være Mennesket underdanigt. Kvæget paa Marken, Dyrene i Skoven, Fuglene, som flyve under Himlen, Fiskene i Havets Dyb; alle maa de underkaste sig Mennesket, som er deres Herre og Konge.“

Saaledes er Menneskets Karakter og Oprindelse, ifølge Bibelens Bidnesbyrd. Geologien henfører Tiden for Menneskets Skabelse i den samme Orden, som Moses henfører den. Angaaende dette Punkt ere alle Geologer enige, hvad end deres Theorier ellers monne være. Mennesket maatte have en Begyndelse. Det kunde ikke leve paa Jorden under visse Stadier af dens Udvikling; s. Expl. under Kulformationen, da Planteriget florerede i de Regioner, hvor man nu finder Kullagene, og Luftens Temperatur og Fugtighed, samt dennes Sammensætning, indeholdt en saa uhyre Mængde Karbonshyre (Kulstof), var det umuligt for Mennesker at kunne eksistere. Blandt Levningerne fra de længst forsvundne Tidsperioder finder man intet Spor af Menneskets Tilværelse, heller ikke blandt de ældste organiske Forsteninger. Mennesket er det fuldkomne Væsen af alt Levende paa Jorden. I nogle Henseender, til Expl. ved Fuglens Brug af Binger og Fiskens Svømme-Evne, have andre Skabninger Fortrin fremfor

Mennesket, men ved sin Bevægelseskraft, Udholdenhed og Opfindsomhed er Mennesket i Stand til at underkaste sig alle andre Skabninger og til at herske over og forbedre Jorden. Ved sin oprette, symmetriske, livlige og udholdende Legemsbygning, er Mennesket passende anvist sin Plads som Skabningens Herre. Den forudværende Natur bebudede dets Komme. Den sysslede Skabelse hævdede sig Trin efter Trin, Platform efter Platform, ligesom en Pyramide, paa hvis Toppunkt Mennesket blev sat. Den romerske Filosof Cicero siger: „Naar man ser et stort smukt Hus, saa veed man meget vel, at det ikke var bygget for Rotter og andet Utoj, som det maaste er fuldt af, selv om man finder det mennesketomt, og ikke kjender dets Bygmester.“ Derjom vi derfor tænke os et højere Væsen at have betragtet vor Klode, under dets forskjellige Udviklingsperioder, forend Menneskets Tilværelse her, saa maatte han have seet, at den endnu var ufuldkommen og at den ikke var dannet blot for Stjernefisk og Arghdyr, men maatte være bestemt for langt højere Væsener.

At Mennesket ikke har eksisteret saa længe som Jorden har været til, men blev sat paa den under dens sidste store geologiske Udviklingsstid og er Kronen paa hele Skabelsesværket, samt er begavet med intellektuelle og moralske Egenheder, der sætter det i Stand til at underlægge sig Naturen, ere Punkter som bekræfter Sandheden af Bibelens Beretning om Skabelsen. Men der findes en Klasse af Videnskabsmænd, eller rettere nogle Granskere, der betragte at Mennesket er Resultatet af en ny Skabelse og derimod ville hense på dets Oprindelse til en gradvis Udvikling fra de lavere Dyrearter, uden en personlig Skabers Medvirken. Vi kunne saaledes lige til det Spørgs-

maal: Er Mennesket naaet til hvad det nu er, ved en gradvis Udvikling af det som eksisterede før det, og som øjensynlig var en Forberedelse for dets Komme? Antag, at vi for Øjeblikket indrømme, at Mennesket, for saa vidt dets sysslede Natur angaar, blot er en Forbedring af Dyrets Legemsbygning, og at der var en saadan gradvis Udvikling at finde igjennem Dyre- og Dyreriget forskjellige Afdelinger indtil den allersidste fuldkomne Model, saa have vi endda blot derved fundet Oprindelsen til det høje Menneske, men maa fremdeles hense på dets aandelige Organisation, i Forbindelse med et højere Væsen, Gud, da det ikke kunde komme fra noget andet. Men vi kunne ikke en Gang gøre denne Indrømmelse angaaende Menneskets sysslede Tilstand. Præsident Mark Hopkins, ved Williams Universitet, henleder Opmærksomheden paa Forskjellen mellem en Tilstand og Narjagen til samme, i et Foredrag, som han holdt angaaende Skabelsen. Saaledes, siger han, finde vi blandt andet, at Lyngdeloven, Tiltrækningskraften og en Tilbøjelighed til at forene sig med ligeartede Elementer, ere nødvendige Betingelser for Planteriget Tilværelse, men de frembringe ikke Planternes Liv — de ere ikke den oprindelige Narjag.

Derjom Menneskeslægten er fremkommen gjennem Evolution, det er en gradvis Udvikling fra de lavere Organismer, hvor finde vi da de mellem-liggende Overgangsled eller Arter? Den Forandring, der maatte være foregaaet med de mest fuldkomne Aebarter for at blive de mindst udviklede Mennesker, maatte have medtaget en meget lang Tidperiode, men man finder ikke Spor af noget Dyr, der staar som Overgangsled mellem Aben og Mennesket, heller ikke er der Tegne til, at nogen af de ringere Dyrearter kunne

forædles jaameget, at de kunne indtage en saadan Stilling. Vistnok paaftaar Professor Carl Vogt, at fødte Idioter fuldkomment repræsentere et saadant Overgangsled mellem Apen og Menneſket, men det er ikke mindste Bevis for Evolutionslæren; thi, at man træffer paa enkelte Tilfælde af en Tilbagegang fra det højere til et lavere Trin, beviser ikke Udviklingen fra et lavere til et højere . . . Gjennem de forløbne Aartuſinder, i hvilke baade Apen og Menneſker have været til paa Jorden, har Apen ikke gjort noget ſom helſt Fremſkridt eller udviklet ſig, ſaa at den har ſaaet mere af Menneſkets Udſeende, Sæder eller Forſtand. Hvoraf kommer det, at der, igjennem flere tuſinde Aars Forløb, i hvilke Menneſket har ſat Dyrene et Exempel, ikke findes en eneste Ape, ſom har udviklet ſig til et Menneſke, naar man paaftaar, at det ſkylde Apen ſin Oprindelse? Hvoraf kommer det, at man, blandt Forſtninger fra Urverdenen, endnu ikke har fundet Noget, der kan betegnes ſom en Overgang fra Ape til Menneſke, og ſom, hvad Udvikling angaar, var naaet ſaa vidt ſom at blive Idiot, ved at opnaa Lighed med Menneſkets Vegemshygning uden dog at beſidde Menneſkeforſtand? . . .

Hvorfra fik Newton og Michael Angelo, m. Fl. deres Evner til at tænke og udføre hvad de gjorde? Være deres Aandssevner blot et mere udviklet Inſtinkt end det man finder f. Expl. hos Bien, der bygger ſine Celler efter fuldkommen geometriſke Regler, eller var det en Følge af Brugen af den Forſtand, ſom de fik af Gud? Hvad ſkulle vi dernæſt ſige om Menneſkets aandelige Egenſkaber; om dets Evne til at tænke og danne ſig Begreber om den ydre Verden ſaa vel ſom Haabet om et andet Liv, og forene dem til

en ſammenhængende Klæde af Idéer, der ville beſtaa, ſelv om den ſyſtiſke Skabning falder ſammen? Hvad ſkulle vi ſige om dets ſyſtiſke Evner, ſom, af nogle ſaa Vogtſtaver og viſje ganſke ſaa Lyd, danner et Sprog, hvorigjennem Tanken giver ſig tilkjende; et Sprog, der paavirker Folelſerne, ſom baade kan opvække og undertue Videnskaberne, ſom, i Skriſt, kan gjengive de meſt vorende Folelſer ved Poeſi, og ſom bringer Luften til ligeſom at bæve, under Lyden af Beltalenhed. Hvad ſkal man tænke om den Evne, ſom, med nogle ſaa Taltegn, der kunne tælles paa Fingrene, kan fremſjette og tydeliggjøre den indviklede Videndiſkab, der kaldes Mathematik, hvormed Menneſket kan beregne Bjergenes Vægt, Højde og Størrelſe, og hvormed ligeledes Lyſets Haſtighed, ſamt Sjernernes Afſtande og Størrelſe kan udregnes? Hvad ſkulle vi tænke om ſaadanne Sjælsevner, ſom med Sikkerhed — efter Regnekunſtens Regler — har udregnet, at vor Solſyſtem, for at kunne forblive i ſin Bane, maa være afhængig af et andet hidtil uopdaget Planetſyſtem, og ſiden retter Teleskopet mod det Sted, paa Himmelhvælvingen, hvor aſtronomiſke Beregninger ſige, at et ſaadant Syſtem maatte være, og onſider virkelig opdager det der? Hvad ſkal man tænke om en Sjæl, ſom, med Morgenrødens Ringer, bevæger ſig med ſtorre Haſtighed end Lyſet, ſom i Tanken gaar tilbage til Begyndelſen, ſaa vel ſom fremad mod det Ukjendte; ſom kalder al Tid og hele Verdensrummet ſit Hjem og vover at kaſte ſit Blik mod det Uendelige? Denne Menneſkets Sjæl, med ſin Tænkeevne, Indbildningskraft, Hukommelse og Billie — med dens Haab og Frygt, dens Glæde og Kjærlighed — kan denne Sjæl være noget ringere end Guds

Barn? Naar Menneſtet ſaaledes kan herſke over Naturen, er da ikke Gud mere end baade Naturen og dens Love? Er ikke Menneſtet i Virkeligheden et Beviſ for et højere Væſens Tilværelſe? — Jo, vi ſe, i Menneſtet, Guds Barn, ſom er beſtemt til at nyde ſin Faders Nærvarrelſe gjennem al Evighed.

Menneſtet er i Beſiddelſe af en moraliſt Følelſe ſom ingen andre levende Væſener kjende noget til. Det elſter og tror paa Meget, ſom Dyrene ikke have det fjærneſte Begreb om. Det kan bedomme baade det Skønne og Modbydelige, ſaa vel ſom det Rette og det Urette. Kun Menneſtet har Begreb om det Moraliſke eller Umoraliſke i ſine Handlinger, og det alene har nogen ſom helſt Idé om Gud. Ingen anden Skabning har Evne til at udtrykke ſine Tanker ved Tale. Diſe og mange andre Egenſkaber, der udmærke Menneſtet fremfor Dyret, maa hidvroe fra en langt fuldkomnere Kilde end den, ſom Dyrene ſkyldte deres Tilværelſe. Diſe karakteriſtiſke Egenſkaber, ſtadſæſte ogſaa Menneſtet paa den Plads, ſom Moſes, i ſin Beſkrivelſe, har anvist det — nemlig, at det var ſkabt i Guds Billede, ſamt givet Herredomme over Fiſkene i Havet, Fuglene under Himlen, Dyrene paa Marken og over alt det, ſom kryber paa Jorden.

Nogle ville paaftaa, at Bibelens Beretning om Menneſkets Skabelſe nedſætter det under den Værdighed, ſom det tilkommer, og at Skriften ikke indrommer det den Hædersplads i Skabelſen, ſom Videnſkaben gjør; men vi paaftaa, at det netop er Bibelen, der giver Menneſtet den ſtorſte Ære i Skabelſesværket.

Bibelen ſøger ikke at beviiſe Menneſkets Oprindelſe fra Aberne eller andre underordnede Dyr, men fremſtiller det ſom Guds Barn og ſkabt i hans Billede,

beſtemt til at ſaa Udgang til ſin Skaber og blive delagtig i hans Herlighed. Sandt nok; Bibelen fremſtiller Menneſtet ſom et ſaldent Væſen med en for-dærvet Karakter, men kun ſom en Folge af dets egne Handlinger; thi Gud gav Menneſtet en fri Villie, hvilken det miſbrugte til ſin egen Fordærvelſe; og dog er det i Stand til, ved Brugten af ſin frie Villie, at gjenvinde ſin oprindelige høje Stilling og Rang ſom et Guds Barn. Ligeſom det er det fuldkomneſte Væſen paa Jorden, ſaaledes er det ogſaa Kronen paa hele Skabelſen. Menneſkets fuldkomne fiſiſke Organisation var dog langt fra alt hvad Gud havde beſtemt for Menneſtet. Da Gud havde fuldenbt alt Andet, jagde han: „Vi ville ſtabe Menneſket i vort Billede,“ og han ſtillede det jublimt over alle andre Skabninger, ſamt paafatte det tillige Guddommens Segl, en fornuſtig Sjæl. Siden, ſom for at repræſentere Gud paa Jorden, gav han det Æren og Herredømmet over hele den øvrige Skabelſe. Ingen ſom helſt Udviklingstheori eller anden filoſofiſk Hypotheſe, end ikke Digterens Fantafi, kunde have ſat Menneſket højere paa Ærens Tinde, end Gud gjorde ſtrax i Begyndelſen. Dog er det ſiden, ved ſin Egentjærlighed og forfætlige Uhygighed mod Gud, nedſunket fra denne ſin ophøjede Stilling. Menneſtet er ikke et Dyr, der blot søger at løsrive ſig fra de andre Dyrerarter, ſom Nogle mene, for at opnaa en højere Tilværelſe, men det er et ſaldent Væſen. Skabt „kun et Lidet ringere end Gud ſelv“, er det dog nedſunket næſten til Dyrets Stilling. Derſom det ikke lod ſig forlede til Gynd, ſaa vilde det ikke længer ſøge at ligne ſig med Dyret, men vilde atter erkjende ſit Slægtskab med Gud. Som Dr. Tholud ſaa ſmukt udtrykker ſig: „Vi

ere Tjenere, som, med Skaberens og Herrens Tilladelse, herske over den øvrige Skabelse, men, opblæst af Egenhjørighed, har Tjeneren gjort Oprør mod sin Herre. Vi burde anse os kun som Tjenere, men, i Stedet for, opsætte vi os som Skabelsens Herrer. Vi burde være Guds Præster og ofre til ham, samt anvende til hans Ære det, som han har tildelt os; men, i Stedet for, ere vi hensaldne til Afgudsdyrkelse og tilbede os selv. Det er dette Oprør, der har brudt Septret for os og kun efterladt os en ubetydelig Stump i vor Haand, af hvad vi i Begyndelsen vare bestenute til at nyde." Den saaledes tabte Stilling kunde ikke

gjenvindes ved timelige Midler. De Fremskridt, der blive gjorte i de syssle Videnskaber, de være sig nok saa store, kunne aldrig bringe Mennesket tilbage til den Stilling, hvorfra det faldt. Dets Gjenoprejsning maatte tilvejebringes ved Sjælens (Mandens) Forædling. Naar Sjælen bliver fornøjet, saa hæver den sig højere og højere og faar efterhaands mere og mere Syn for Sandheden, samt tiltager i Styrke efter som den stiger højere; søgende efter nye Sandheder, nærmer den sig Gud, sin Fader, sit Haab, sit Alt mere og mere.

Til ham være Æren i al Evighed.
Amen.

Den 15de Oktober 1889.

Herren beskytter sine Hellige.

Dette Aars sidste Emigrationselskab af skandinaviske Hellige vil afgaa fra Kjøbenhavn den 17de Dennes. Vi kunne ikke undlade at anstille nogle Betragtninger i Forbindelse med denne forestaaende Begivenhed, som, for de fleste Hellige, danner en saa betydningsfuld Epoke i deres Liv. Det er for Mange, næsten som at begynde et andet Liv, under højt forskjellige Forhold, i Sammenligning med de Skikke og Omstændigheder, saa vel som Personer og Sprog, de derved komme i Berørelse med i den saakaldte „nye Verden“, Amerika.

Begyndelsen, ombord paa Skibet, er allerede for Mange en Prøvelse, der synes at lægge Beslag paa Emigranternes hele Forraad af Tro, Taalmodighed og Tillid til Gud. Naar Stormene hæve Verdenshavets Bølger mod Skerne, og Skibet med dets levende Fragt, hvert Øjeblik synes at staa i Fare for at begraves i Dybet, da hæver sig vistnok fra mangt et Bryst en brændende Bøn om Beskyttelse og Frelse, mod den Himmel, hvor Almagten troner i majestætisk Herlighed.

Underledes er det dog som oftest medens Rejsen fortsættes paa Landjorden. Emigranten finder sig her i sit rette Element, omgivet af Familie, Slægt og Venner. Han føres, næsten som med Lynets Hurtighed, fremad mod sit Maal Dag og Nat. Han kan hvile sig paa sløjsbetrukne Hinder, medens han passiarer Tiden hen eller, lejlighedsvis, fra sit Vindue betragter og beundrer de forbigående smukke og storartede Landskaber. Ræppe aner han, at han, under al denne behage-

lige Rydelse, dog, lignelsesvis talt, farer igjennem Dødens Rige; at han endnu er udsat for lige saa store Farer, som medens han omtumledes af Verdenshavets fraadende Bølger — og dog er det Tilfældet. Som et Exempel, er det vi, baade med Taknemmelighed og Bedrøvelse, her ville meddele vore Læsere om en Scene af denne Slags, som indtraf med et Selskab af engelske Hellige, der forlod Liverpool, med Dampskibet Wisconsin den 31te August d. A. Det maa, i Forbigaaende, her bemærkes, at dette Selskab havde været udsat for de orkanagtige Storme paa Atlanterhavet, som ødelagde saa mange Skibe og tillige anrettede saa megen Skade paa Kysten af Amerika i forrige Maaaned.

Af amerikanske Uviser lære vi følgende:

Et Telegram fra Lynchburg, Virginia, dateret den 15de September meddeeler følgende Ulykke:

„Et Tog med Mormon-Emigranter, paa Norfolk & Western Banen, kom slemt til Skade tidligt i Morges, omtrent fire (engl.) Mil herfra Byen. Ulykken bevirkedes derved, at en lille Bro sank, efter at Lokomotivet og Bagagevognen var kommet over. Vandet i Bækken var meget højt paa Grund af de voldsomme Regnskyl, som vi, i den senere Tid, har haft i denne Egn. Emigranternes Antal var 160. To af Vognene styrtede ned i Bækken, men, mærkværdigt at berette, Ingen blev dræbt, og kun en Enes Mennesker kom til Skade, og ikke Noget af dem en Gang alvorligt. Den første Vogn tumlede helt rundt i Faldet og blev fuldstændigt iplintret; den anden blev staaende næsten perpendicular paa den ene Ende. Alle Emigranterne bleve højlig forfærdede, men da de bragtes tilbage hertil Byen, (Lynchburg) jagde Foreren, Eldste Payne, at Ingen havde brækket Arme eller Ben, og at Alle vilde fortsætte Rejsen, saa snart et andet Tog var færdigt. Der var ni Mormonmissionærer i Selskabet.“

Dette er i Sandhed noget usædvanligt at høre om vore Emigranter. Aldrig har noget Fartøj med vore Emigranter, hverken Sejlskib eller Dampbaad, nogeninde forlist paa det vilde Atlanterhav. Vi kunde gjerne have tilføjet, at heller aldrig har nogen Ulykke ramt de Hellige paa de mange Jernbanetog, som de have benyttet i Narenes Løb. Dette er den første og alvorligste Ulykke, som vi nogeninde har hørt om, og vort Hjerte svulmer af Tak til Gud, fordi han bevarede hver eneste Sjæl med Liv og hele Lemmer i et Ulykkestilfælde, som uden hans beskyttende Haand, kunde have haft de skrækkeligste Folger.

Det er for at bringe de Hellige, der agte at emigrere, enten denne Gang eller senere, til at tænke over saadanne Omstændigheder, der, uden Guds beskyttende Haand, vilde have sendt mangen livsglad og ubekymret Rejsende uforberedt ind i en ganske anden Verden end den, hvortil han havde kjøbt Billet. De Hellige skulle berede sig, ved at begynde paa dette betydningsfulde Vendepunkt i deres Liv, med et helligt Maal for Øje, og ikke blot for at forbedre deres timelige Livsstilling; thi „Zion er de Rene af Hjærtet,“ og kun Saadanne ville finde det Zion i Bestens Bjerge, som de have hørt om, sunget om og bedet om at komme til. Over Saadanne vil den Almægtige holde sin beskyttende Haand, og saadanne Emigranter ville, uden Frygt betro sig til Skibets skrøbelige Planke paa det mægtige Dyb, der, i sit Skjød, gemmer saa megen menneskelig Forsængelighed, Stolthed og Rigdom, der saaledes har vist sig at være aldeles upaalidelige

Sikkerhedsmidler, naar den Almægtige rører lidt op i Naturens Kræfter. Guds Hellige ville søle sig trygge paa Havet og paa Landjorden, vidende, at en kjærlig Faders Dje vaager over dem, og at hans Engle ledsage dem, og, som det stete i dette Tilfælde, endog kan redde dem ud af selve Dødens Gub. C.

Ankomst.

Ældsterne J. A. Hellstrom og Michael Nielsen ankom fra Utah, den 2den Oktober, for at virke som Missionærer i Skandinavien. Vi byde herved disse Brødre velkommen og ønske dem Herrens Betsignelse i deres Arbejde.

Beskikkelse.

Ældste J. A. Hellstrom, er herved beftikket til at arbejde i Stockholms Konference og Ældste Michael Nielsen i Kristiania Konference, under Bestyrelse af sammes respektive Præsidenter. Ligeledes er Ældste D. H. Bergh beftikket til at præsidere over Kristiania Konf. og Ældste T. A. Helgren over Skaane Konf.

Afsløsning.

Følgende Brødre, der have virket trosfaste i at forkynde Evangeliet til deres Medmennesker, medens de have virket som Missionærer her i Skandinavien, ere herved hæderligt løste og tilladte at vende tilbage til deres Familier og Benner i Zion: A. L. Skanck, og J. Johnson fra Kristiania Konf. D. Olsen fra Skaane Konf. D. F. Nilson fra Gøteborg Konf. F. Jakobsen fra Aarhus Konf. C. K. Hansen fra Aalborg Konf. og J. J. Nielsen og C. C. A. Christensen fra Kjøbenhavns Konf.

Paa Grund af Sygdom er ogsaa Ældste Edmund Sandersen løst fra sin Mission og har Tilladelse til at vende tilbage til sit Hjem i Zion.

Ældste C. F. Mortensen er løst fra at virke i Aalborg Konf. for at gaa til England og forfatte sin Mission der.

Vi nedbede Guds Betsignelse over disse vore Brødre, og ønske dem en lykkelig og behagelig Hjemrejse.

C. D. Fjeldsted,

Præsident for den skandinaviske Mission.

Konferencemøderne i Kristiania den 21. og 22. September 1889.

Lordag Aften Kl. 8. Tilstede vare følgende Brødre: Missionspræsident C. D. Fjeldsted, Konferencepræsident A. L. Skanck, samt af Missionærer D. H. Bergh, A. L. Schow, M. C. Lund, Julius Johnson, E. C. Willardson, A. Erikson, J. Kempe, L. P. Nilson, S. M. Hansen, og E. Rosøed fra Zion,

samt S. F. Johnson og A. L. Andersen og mange andre af det lokale Præstedomme.

Det rummelige Lokale var smagfuldt dekoreret. Mødet aabnedes med at afsynge Salmen Nr. 2. Bon af Præsident C. D. Fjeldsted. Salmen Nr. 82.

Præsident Skanck ønskede Missio-

nærerne samt alle de Hellige velkommen til Konferencen og haabede, at de Tilstedeværende maatte nyde en god og velsignelsesrig Tid tilfammen.

Forstanderne bleve derpaa fremkaldte for at give deres Beretninger. E. C. Willardson gav Beretning fra Drammens Gren; sagde at Stillingen blandt de Hellige var i de fleste Tilfælde god, 3 vare døbte siden sidste Konference og Udsigterne vare ganske gode; at Flere vilde uden Tvivl i en nær Fremtid komme frem og annanne Evangeliet. J. Johnson, Forstander for Frederikshalds Gren, sagde, at Stillingen blandt de Hellige i hans Arbejdsmark var meget god. Der var 1 tillagt Menighedens ved Daab, og gode Udsigter for Evangeliets Fremme. A. L. Andersen, Forstander for Frederikstads Gren, sagde, at Stillingen var god blandt de Hellige, 3 vare døbte siden sidste Konference og Udsigten for Evangeliets Fremme vare gode. M. C. Lund, Forstander for Arendals Gren, sagde, at Stillingen i Grenen var god. Nogle troede vel at Evangeliet var Sandhed, men det syntes omtrent umuligt for dem at komme frem og tage det første Skridt. D. S. Bergh, Forstander for Bergens Gren, sagde, at 2 vare døbte der, siden sidste Konference, og Udsigterne vare nogenlunde gode, men der udfordredes megen Forsigtighed, efter som Dyrighederne ikke vilde tillade at der afholdtes nogen offentlig Forsamling, men blot at møde sammen med vore egne Troesfæller inden lukkede Døre. De Hellige, sagde han, vare i Almindelighed gode, og prøvede at efterleve deres hellige Religion. A. S. Schow, Forstander for Trondhjems Gren, sagde, at forsaavidt som han var bekendt med Stillingen, var den god, 8 vare døbte, og Udsigterne for Evangeliets Fremme

vare lovende; Dyrighederne vare i Almindelighed gode, saa at Forsamlinger kunde afholdes regelmæssigt, uden at blive forstyrret. Br. S. F. Johnson havde arbejdet omtrent 9 Maaneder i Trondhjems Gren, og da han havde været i Namos, kunde han saaledes give Beretning angaaende de Hellige der; Stillingen var i Almindelighed god. A. L. Skanckh gav Beretning angaaende Kristiania Gren; den tæller 363 Medlemmer og var inddelt i 9 Distrikter, og i hver af disse vare Lærere kaldede til at besøge, belære og opmuntre de Hellige. Der var, siden sidste Konference, indlemmet 17 Personer ved Daab. Grenen havde en organiseret Kvindeforening, en „unge Mænds-“ og en „unge Kvinders-Forening“, samt en Søndagsskole, og disse Organisationer vare alle i en trivelig Forfatning. Stillingen blandt de Hellige var i Almindelighed god og Udsigterne for Evangeliets Fremme lovende.

Præj. Fjeldsted sagde, at han var vel tilfreds med de afgivne Rapporter, og han sølte, at Brødrene vare besjælede af Guds Aand; han kunde ikke andet end vare meget tilfreds med at de Hellige havde smykket Lokalet og gjort det saa behageligt. En Salme blev derpaa affungen, og Forsamlingen blev sluttet ved Taksigelse af Eldste L. B. Nielsen.

Søndag Formd. Nr. 10 aabnedes Forsamlingen ved at affunge Salmen Nr. 138. Bøn af Eldste A. S. Schow. Salmen Nr. 4. Eldste Kenpe sagde, at han havde virket i Arendals Gren med at sælge Skrifter og besøge Folket, og sølte sig interesseret i at arbejde for Sandhedens Sag, fordi han vidste, at vi vare i Besiddelse af det sande Evangelium. Eldste Eriksen havde arbejdet i Bergens Gren, og, i For-

ening med Eldste Bergh, havde han været i Hardanger og udspreidt en god Del Skrifter paa Steder, hvor ingen af vore Missionærer tidligere har været og tilbudt Menneſtene Evangeliet. Brødrene L. P. Nielsen, C. Koefoed, S. M. Hansen og C. Mork udtalte deres Følelser i Korthed og bare Vidnesbyrd om, at de vare overbeviste om Sandheden af de Principer, som de havde annammet; de udtrykte tillige deres Taknemmelighed til Herren, for alle modtagne Betsignelser, samt Ønsket om, at Herren vilde være med dem i Fremtiden. Eldste N. S. Schow sagde, at vi ere et meget begunstiget Folk, efterſom vi have haft det store Privilegium, at annamme de Principer, som vare bestemte i Evighedens store Raad til Menneſtens Frelse. Vi havde, ifølge Skrifterne, glædet os, medens vi vare i Aandernes Verden, ved Haabet om at faa en jaadan Prøveſtand paa Jorden, men naar vi nu betragte de Tusinder og Millioner af Menneſter, som i Virkeligheden den Gang vare trofaste, medens de oprørte Aander bleve nedſtyrte til Helvede, og vi ſe, hvor ligegyldige de nu ere for den Plan, som de den Gang glædede sig ved, ſaa kunne vi ikke andet end forbausens over de ſørgelige Frugter af Synd og Ugudelighed, og ynkes over de hyperlige Aander, som ere ſaldne ſaa dybt, at naar Sandheden bliver dem forkyndt, ſaa ville de hverken høre eller følge den gode Hyrdes Røſt. Han bar et kraftigt Vidnesbyrd om Sandheden af Evangeliets Lærdomme.

En Salme blev afſungen og Mødet ſluttet ved Takſigelse af Eldste J. Johnson.

Efterm. Kl. 2.

Forſamlingen blev aabnet med at ſynges Salmen Nr 139. Bøn af Eldste C.

Mork. Salme Nr. 195. Eldste C. Hogan udtrykte ſin Tilfredshed over at være kommen til Konferencen. Han havde beſøgt ſine Slagtninge i Theleuarcken, Minnedal, Teſſingdal og andre Steder, og baaret Vidnesbyrd om Sandheden, og han følte ſig glad over at være kaldet ſom en Budbærer af det evige og ſande Evangelium. Præs. A. L. Stanchy gav en kortfattet Beretning om Stillingen i Hedemarkens Gren. Eldste N. Knudsen havde virket der en Tid, men var bleven loſt med Tilladelse at vende hjem til Zion. Stillingen i Grenen var ikke ſynderlig forandret ſiden vor ſidst-afholdte Conference. Han afgav ogſaa Beretning om Tromsø, efterſom han ſelv havde været der for kort Tid ſiden. Der fandtes kun nogle ſaa Hellige, men de glædede ſig i Sandheden. De vare under Broder S. D. Hansens Beſtyrelſe. Præs. Stanchy afgav dernæſt følgende Rapport over Kriſtiania Conference: Den indeholder 9 Grene, ſom hver har en Forſtander, og i nogle Grene er der for nærværende to Eldſter fra Zion. Siden ſidſte Conference vare 35 dobtte, og Udsigterne vare ganſke gode for Evangeliets videre Fremme; Conferencen er i en god ſinanciell Forfatning. Kirkens Autoriteter bleve derpaa foreſlaaede, til at blive opholdte i de Helliges Tro og Bønner, og alle Forſlag bleve enſtemmigt vedtagne. Miſſionærerne bleve derpaa beſkikkede ſom følger: M. C. Lund, Forſtander for Frederikshalds Gren. A. L. Anderson, Forſtander for Frederikſtads Gren. C. Hogan, Forſtander for Hedemarkens Gren, med J. Kempe, ſom Medarbejder. S. M. Hansen, Forſtander for Drammens Gren, med S. J. Johnson, ſom Medarbejder. L. P. Nielsen, Forſtander for Arendals Gren, med C. Koefoed ſom Medarbejder. A. Erikſon, Forſtander for

Bergens Gren. A. S. Schow, Forstander for Thronhjems Gren, med E. C. Willardsen, som Medarbejder Ældste J. Johnson, blev løst fra sin Mission med Tilladelse til at rejse hjem til Zion.

Forjæmningen blev sluttet med Afhyngelsen af en Salme, samt Taksigelse af Ældste D. H. Bergh.

Nr. 6 Aften.

Modet aabnedes med Afhyngelsen af Salmen Nr. 231. Bøn af H. M. Hansen. Salme Nr. 15. Ældste D. H. Bergh oplæste første Brev til Korinth. 15de Kap. og talte derpaa over samme. Naar vi ransage Skrifterne, sagde han, saa er det ikke fordi vi derved tro at have det evige Liv, men fordi den ganske Skrift er indblæst af Gud og nyttig til Lærdom, Rettelse og Optugtelse i Retfærdighed; den viser os Guds Handlemaade med sit Folk i gamle Dage, og henviser til kommende Tidsalder, og Begivenheder som skulde ske. Henviste til Kristi Mission, hvorledes han blev korsfæstet af Sandhedens Fjender; hans Disciple bleve forfulgte og udryddede, indtil der ingen bemyndigede Mænd længere fandtes paa Jorden; paa den Maade oprandt Tiden, da Mørket skjulte Jorden, og Dunkelhed Folkenes Sind. Hentydede til Nebucadnezars Drøm, samt Daniels Udtydning af samme, nemlig, at forskjellige Riger skulde opstaa, men atter gaa tilgrunde; saaledes skulle den ene store Begivenhed afløse den anden, indtil Himmelen Gud skulde paabegynde sit Rige, i Lighed med den „lille Sten, som blev afhuggen af Bjærgen, men ikke med Menneskers Hænder,“ og dog blev

den til et stort Bjergh og opfyldte hele Jorden. Han bar sit Vidnesbyrd om, at Gud havde paabegyndt sin Gjerning i de sidste Dage.

Præsident C. D. Fjeldsted gjorde nogle indledende Bemærkninger og bad de Tilstedeværende om at komme frem og undersøge dette Værk, som Folk i Almindelighed betragter som et stort Bedrageri, uden at de dog have været i Stand til at bevise en saadan Anskuelsses Rigtighed. Han talte om vort Slægtskabsforhold til Gud; at vi vare skabte i Guds Billede, som Skriften bevidner, og vor egen Forstand vil lære os, at Vige frembringer Vige, derfor, naar vi kaldtes Guds Børn saa maatte vi være ham lige. Han talte paa en interessant og meget belærende Maade om dette Emne, i længere Tid.

Præsident A. V. Skanchy udtrykte sin Taknemmelighed til de Hellige for deres Godhed, som var udvist ved at modtage Brødrene og ved paa andre Maader at lægge deres Interesse og Opmærksomhed for Dagen. Han nedbad Herrens Velsignelse over de For samlede og haabede at Herrens Gjerning maatte vedblive at vinde Fremgang i dette Land.

Det vel indøvede Sangkor, under Ældste Skanchys duelige Ledelse, gjorde meget til at disse Møder blev en Festtid, der længe vil erindres.

Konferencen blev sluttet til udestemt Tid. Sangen „Zion mit Hjem“ blev derpaa afsungen. Taksigelse af Ældste A. V. Skanchy.

Guttorm Mørk,
Skriver.

Geografiske Vidnesbyrd om Mormons Bogs Sandhed.

(Fra »The Juvenile Instructor«.)

(Fortsat fra Side 16.)

IV.

Aephiterens Land.

Før vi gaa videre i vore Betragtninger over dette Emne, vil det maasse være bedst, at vi nøjere undersøge Landets geografiske Beskaffenhed.

Omtrent under den 20de sydlige Breddegrad, deler den store Andes-Bjergkæde sig i to Grene, hvoraf den ene løber mod Nord, parallel med Kysten, indtil den naar Landtungen ved Panama, og den anden løber mod Ost og Nord, hvorved der dannes et Basin eller en Dal, som kaldes „Desaguadero“; derfra fortsættes Bjergkæden nord paa, omtrent i samme Retning som Kystbjergene, indtil den naar den 2den nordlige Breddegrad, hvor da begge Grene forene sig i Bjergknuden „Paso“. Strax nord for denne, dele de sig i tre Bjergkæder, der ere kjendte som de østlige, vestlige og midterste Cordillera-Bjerge i Staten Colombia.

Disse to Bjergkæder spredte sig over en meget stor Landstrækning, der er fuld af Vulkaner og snebedækkede Bjergtinder, om hvilke der udbreder sig en Mængde mindre Høje, saa vel som uhyre udstrakte Sletter eller Puna'er. Nogle Bjergspidser ere fra fjorten til atten tusind Fod over Havets Overflade. Disse Højsletter ere derfor saa kolde, ufrugtbar og øde, at Intet kan leve der uden Kondor-Fuglen og Wigonnadyret. Dette uindbydende Ode, er den store „Despoblado“ eller Peru's ubeboede Ørken. Paa nogle Steder ere de to Bjergkæder fra eet til to hundrede (engl.) Mile fra hverandre, og indesluttede mange Dale, som, skjønt de virkelige ere beliggende i den tropiske eller hede Zone,

dog have alle Slags Klimater. Nogle, som Exempel den store „Desaguadero“, ere kolde og ufrugtbare, paa Grund af deres høje Beliggenhed, og Plantevæxten er derfor kun ringe og forkrøblet, og de Stæder, som befinde sig der, kunne næppe opholde Livet.

Det Dalstrøg eller Basin, som kaldes „Desaguadero“ indbefatter en stor Landstrækning, der har megen Lighed med vor „Salt Lake Basin“ (Saltjødal) og har ligeledes en Mængde mindre Dale og Bjergkæder, saa vel som ogsaa sine særegne Vandfloder, der udmunde i nogle store Indsøer, ligesom „Salt Lake“ i Utah. Titicaca-Søen er beliggende i den nordlige og „Aullagas“ i den sydlige Ende af dette Basin. Den forstnævnte er omtrent som Salt Lake, og den anden som Utahsøen, og en Flod forbinder dem med hverandre, ligesom Jordan Floden gjør de to Søer i Utah.

Det var i denne Egn og ved Bredderne af Titicaca-Søen, at Inka'erne*) mente at de erholdt deres første Begreber om Civilisation. Det er visjelig ikke noget meget behageligt Sted, som man saaledes har betegnet som denne mærkværdige Slægts Bugge, efter som hele Egnen, for det meste, er øde og ufrugtbar. Den bliver gjennemblødt og oversvømmet af Regn om Sommeren, og er kold og tor om Vinteren. Hvede vil ikke modnes der, uden under ualmindelig gunstige Forhold. Majs er af kun ringe Betydning, og en Slags bitre Kartofler er omtrent alt det Spiselige, der vozer.

*) 3 gamle Dage tituleredes Tyrsten eller Kejseren: „Inka“.

Mange Dale, nord for denne Egn besidde et mildt og sundt Klima, og Temperaturen forandrer sig ikke ti Grader i Aarets Løb. Der findes ogsaa derfor det tempererede Klimats Kornsorter og Frugt i stor Overflodighed. Andre Dale have et evigt Foraar, hvor Naturen hele Tiden staar iført sin skjønneste Dragt, og synes at have bestræbt sig for, at frembringe en skjærende Modjætning til de kolde og ode højtliggende Sletter og jnebedakte Bjergtinder, som man kan se i det Fjærne. Høje Palmer og andre tropiske Planter og Frugter, af mange forskjellige Slags, trives fortræffelig. Ingen behøver der at frygte for Hungersnød eller andre Mangler, thi Alting voger der af sig selv til enhver Tid paa Aaret. Og dog er det undertiden vanskeligt for de Rejsende at faa kjøbe Brød eller Ho, paa Grund af de nuværende Indbyggere's Dovenskab og Ligegyldighed.

Forbindelsen mellem de forskjellige Dale er meget vanskelig, paa Grund af de høje klippefulde Bjerge og de kolde, ufrugtbare Bumas eller ode Højsletter, der adskille dem; de ere dertil afsondrede ved uhyre dybe Klofter eller Afgrunde, som det er umuligt at komme over, uden paa nogle skrøbelige Hængebroer.

Saaledes er det Land, hvor de gamle Nephiter havde nedjat sig, og det var, paa Grund af Omstændighederne, tilvisse et meget gunstigt Terrain for dem og deres Slægts Udvikling i Begyndelsen, som vi ville faa Lejlighed til at paavise længere hen.

Paa den Tid, da Amerika blev opdaget, stod alt Landet, fra Quito til Syd for Titicaca-Soen, under Inka'ernes Herredomme, der oprindeligt begyndte i Dalen omkring Titicaca-Soen, men siden var bleven udstrakt over de omliggende Dale. Den ene Stamme efter

den anden maatte undertaaste sig dem, indtil alle Stammerne, baade ved Kysten og i Højslandene anerkjendte Inka'ernes Overhøjhed. Disse Folk vare ikke vilde Barbarer, men havde gjort en Del Fremstridt i Kunst og Videnskab. De dyrkede Jorden og vare maasse i den Henseende ligesaa langt fremme, som vi ere nu. De forstode sig ogsaa paa at tilvirke Metaller, og havde baade Smelteovne og Værksteder; ihær vare de dygtige Guldarbejdere, og der ere kun faa Guldsmede, nutildags, som kunne maale sig med dem i saa Henseende. De vare ogsaa dygtige Murere, hvilket kan sees af de Mindesmærker, som de have efterladt sig.

Deres Regjeringsform pasjede godt til deres Omstændigheder og var meget bedre end den, som de nu staa under. Man veed ikke om nogen anden Nation, der var saa vel organiseret eller saa fuldkommen undergIVEN sine Herskere, som denne var, og heller ikke var der nogen Regjering, som saaledes sørgede for Underaaternes Vel, som denne gjorde. Historieforfatteren Prescott siger: „Ingen kunde blive forarmet og heller Ingen kunde bortodsle sin Formue i overdaadigt Bellebet. Ingen vindesyg Spekulant kunde bringe sin Familie i Nød og Fattigdom ved fejlslagne Foretagender. Loven gik ud paa, at bringe Folket til at følge en stadig og sikker Industri og handle med roligt Overlag. Tiggeri blev ikke taalt i Peru. Naar Nogen kom i trangt Naar, blev Regjeringens Arm udstrakt med den fornødne Hjælp til den Trængende; ikke den farrige Privathjælp, som nu de Fattige maa nøjes med, eller den Slags Hjælp, som det kristne Fattigvæsen plejer at hde draabevis, men med Beredvillighed og i rigeligt Maal, og uden at nedjatte den Fattige i sine Landsmænds Nøjeelse eller berøve ham

hans Ære eller Rettigheder; han blev fremdeles at staa paa samme Fod, som sine øvrige Landsmænd. Ingen kunde blive rige; Ingen blive fattige i Peru, men Alle kunde nyde og sit nyde Frugten af deres Arbejde."

Hvormeget ligner ikke dette „den forenede Orden“, som er bleven aabenbaret til os? Er der ikke Sandsynlighed for, at de erholdt deres Kundskab om dette Enighedens-Princip, fra deres Forfædre, der forstode det og praktiserede det i tre hundrede Aar, efter at Frelseren var paa Jorden? — Vi ere i det mindste af den Opfattelse.

Vi have omtalt Quito, som en Del af Inka'ernes Rige. Dette Rige (Quito) havde været en uafhængig Stat i lange

Tidsaldre, men var nylig bleven erobret af Inka'erne, den Gang Spanierne ankom. Det stod da paa omtrent et lige saa højt Kulturtrin, som Inka'ernes Rige.

Den Landstrækning, som nu kaldes Colombia, var, paa den Tid, da det blev erobret, beboet af en Mængde vilde Indianerstammer; en eller to af dem, havde gjort lidt Fremskridt i Civilisation, sandsynligvis ligesom de saakaldte „fem Nationer“ i Ny York Stat. Alle de andre Stammer i Syd-Amerika vare vilde Barbarer, der bestandig førte Krig med hverandre, og kun ernærede sig ved Jagt og Fiskeri.

(Fort.)

Dødsfald.

Albert Carrington, tidligere en af Kirkens tolv Apostler, døde i sit Hjem, i Saltjoftad, den 19de September d. A. Han var født i Vermont, den 8de Januar 1813 og havde studeret ved Kolegiet i Dartmouth, hvor han tog Examen 1833. Han forenede sig med Jesu Kristi Kirke af Sidste-Dages Hellige 1841 og kom til Nauvoo kort før Profeten Josef Smith blev myrdet. Han var en af Pionererne, der, med Brigham Young, nedsatte sig i Utah, 1847, og var i mange Aar en af Kirkens mest nidkjære og virksomme Mænd. Saaledes var han gjentagne Gange Medlem af Utah's „Legislature“, (Lovgivende Forsamling) og ligeledes flere Gange Redaktør af „Deseret News“ samt een af de tolv Apostler, og han præsiderede tre Gange over den europæiske Mission. Under sit sidste Ophold i Europa forbrød han sig mod Guds Lov og tabte derved sin op-højede Stilling.

Karen Arnesen Gundersen døde, i Mount Pleasant, Utah, den 27de August d. A. Hun var født i Borsgrund, i Norge, den 5te Juni 1811 og annammede Evangeliet omkring Aaret 1860, og emigrerede siden til Utah. Hun var, baade der og i sit Fødeland bekendt for sin Godgjørenhed, og, da hun blev blind, bar hun, i 17 Aar, denne tunge Skjæbne tilligemed andre legemlige Lidelser, med ualmindelig Taalmodighed og Hengivenhed i Guds Billie. Hun havde levet som Enke i mange Aar.

Fred være med hendes Støv!

Indhold.

Menneskestægtens Oprindelse	17	Konferencemøderne i Kristiania	26
Red. Bem.:		Geografiske Vidnesbyrd om Mor-	
Herren beskytter sine Hellige	24	mons Boges Sandhed	10
Ankomst, Beskikkelse, Afsløsning	26	Dødsfald	16

Kjøbenhavn.

Udgivet og forlagt af **C. D. Fjeldsted**, Lorenzømsgade 14, 1ste Sal.

Trykt hos **F. E. Bording** (B. Peterien).